

Asia: VN/9904/2025

Lausuntopyyntö väylälakien muutostarpeiden arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot arviomuistiosta

-

Yksityisraiteita koskeva sääntely

-

Tutkimusoikeussääntely

Espoo toteaa väylän suunnittelusta vastaavan tahon tutkimusoikeuteen liittyen tärkeäksi huolehtia oikeusturvajärjestelyiden riittävydestä ja muiden perusoikeuksien toteutumisesta mukaan lukien kaupungin tai kunnan kuuleminen. Lisäksi tutkimusoikeuden toteuttamisessa on huolehdittava ympäristönäkökulmista, eli miten ja milloin tutkimukset on luontoarvoja heikentämättä mahdollista suorittaa.

Arviomuistiossa käsitellään myös sitä, voidaanko tie- tai ratasuunnitelman laatiminen aloittaa ja aloituskuulutus tehdä ennen yleissuunnitelman hyväksymistä. Suunnitteluvaiheiden rinnakkaista edistämistä puoltaa suunnitteluvaiheiden joustava edistäminen rinnakkain erityisesti tapauksissa, joissa on tarve edetä ripeästi. Espoo kannattaa tätä joustavuuden lisäystä.

Kiinteistökohtainen meluntorjunta

Ratalain 5 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan rautatiet on suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa rautatien liikenteellinen merkitys huomioiden siten, että huomioidaan alueen nykyinen ja suunniteltu maankäyttö. On nähtävissä epävarmuuksia meluntorjunnan menettelyissä, joissa suunnitteluvaiheissa ei huomioida riittävässä määrin tulevaa maankäyttöä. Tämän voi laajentaa koskemaan myös kiinteistökohtaista meluntorjuntaa.

Esimerkiksi Länsirata Oy:n suunnittelussa asia on suunniteltu ratkaistavaksi siten, että kiinteistökohtaiset toimenpiteet haitankorvauksina toteutettaisiin kertaluonteisina toimenpiteitä hankkeen toteuttajan toimesta, ja vastuu meluntorjuntarakenteista olisi jatkossa kiinteistönomistajalla.

Toteutuksessa jää epäselväksi tulevien kiinteistöjen oikeudellinen asema suhteessa meluntorjuntaan. Riskinä on, että kiinteistökohtainen meluntorjunta menettelynä voi tuottaa näennäisesti edullisen ratkaisun suhteessa nykyiseen, olemassa olevaan maankäyttöön. On arvioitava, onko menettelyssä riittävästi mukana varautuminen tuleviin kiinteistöihin tai maankäyttöön, tai onko ratkaisujen kustannustehokkuuden arviointi tehty riittävällä, myös tulevan, näköpiirissä olevan maankäytön tiedoilla. Perusperiaatteena on, että kiinteistönomistajia on meluntorjunnan ratkaisuihin ja koskien tarvittavaa suojan tasoa kohdeltava tasapuolisesti, ja meluntorjunnan kustannustehokkuus toteutuu myös pidemmällä aikajänteellä.

TEN-T-asetukseen liittyvät lainsäädännön kehittämistarpeet

-

Tunnelidirektiivin täytäntöönpanon täydentäminen

Tunneliturvallisuusedirektiivin soveltamisesta TEN-T –tieverkon ulkopuolella oleviin tunneleihin tulisi tehdä vaikutusarvioita, tuoko direktiivin noudattaminen lisähyötyä suhteessa toimenpiteisiin, jotka jo muutoin tulee tunneliturvallisuuden vuoksi toteuttaa.

Varautumista ja häiriötilanteita koskeva sääntely väylälaeissa

-

Arviomuistiossa esitetyt muut muutostarpeet

Espoon kaupunki toivoo, että CER-direktiivin vaikutuksia kaupunkien rooliin ja asemaan, sekä toimivaltuuksiin selkeytettäisiin.

Ratalain 26.3 §:n mukaan ratasuunnitelma on hyväksyttävä neljän vuoden kuluessa sen laatimisen aloittamisesta. Käytännössä neljän vuoden määräaika on osoittautunut lyhyeksi, etenkin kuin erilaiset selvitystarpeet ja esimerkiksi lupa-asiat vievät aikaa. Espoon kaupunki kannattaa ratalain sääntelyn yhdenmukaistamista LjMTLK:n sääntelyn kanssa poistamalla neljän vuoden määräaika. Tämä toimenpide esitetään kiireelliseksi.

Pidämme yhteismenettelyn kehittämistä YVA-menettelyyn ja tie- ja ratasuunnitteluun hyvänä tavoitteena. Yhteismenettely voi luoda merkittäviä hyötyjä ja sujuvoittaa ja selkeyttää menettelyprosessia.

Pidämme Vöyläviraston esitystä LjM TL:ään ja ratalakiin lisättävistä säännöksistä tarpeellisena lisäyksenä vöylälakeihin. Vöyläviraston säännösten nojalla Vöylävirasto ja ELY-keskukset voisivat salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tiealuetta sekä rautatietä koskevia erityyppisten infrahankeiden suunnittelua ja rakentamista varten välttämättömiä tietoja. Tämä lisäys helpottaisi sekä sujuvoittaisi infra- ja kaupunkikehityshankkeiden suunnittelua, erityisesti tiealueiden ja rautateiden läheisyydessä. Myös esim. hankeyhtiön olisi perusteltua luovuttaa tarpeellisia tietoja kunnan suunnittelijoille ongelmitta.

Oletteko tunnistanee vöylälaeissa muita muutostarpeita kuin arviomuistiossa käsitelty?

-

Muut huomiot

-

Lehikoinen Juhani
Espoon kaupunki